Voorzitter, collega's!

Graag willen we onze bijdrage dit jaar beginnen met een helder woord van dank aan uw college en zeker dit jaar ook aan het ambtelijk apparaat. Er ligt een sluitende begroting voor 2027 voor, we hebben begrepen dat met name binnen de ambtelijke organisatie er heel hard aan gewerkt is om dat met een aantal technische ingrepen mogelijk te maken. Daarom dit jaar een vet compliment met name in de richting van het ambtelijk apparaat.

Onze bijdrage bestaat uit drie punten dus, zoals u van ons gewend bent!

1. Is bezuinigen wel zo erg?
2. Het plan van aanpak van de begroting 2028 en een motie daarbij
3. Hoe mooi ons Heerde is en een amendement erbij

Als eerste, is bezuinigen wel zo erg?
Wij horen zuchten en klagen, als het over de komende aanpak voor de begroting van 2028 en volgende gaat. De gezichten staan op zorgelijk en de voorspelde tekorten zijn ook niet mals. Maar kunnen we daar ook positiever naar kijken?

Want deze hele operatie betekent toch ook:
het bed weer eens flink opschudden.....
jezelf als gemeentelijke organisatie nog eens weer opnieuw afvragen, waartoe zijn we nou eigenlijk op aarde.....?
wat zijn nou onze kerntaken,
kunnen dingen ook efficiënter.....?
wat kan er overgedragen worden aan het maatschappelijk middenveld n Heerde?

Dat alles bij elkaar is toch een mooie uitdaging?

Dat vergt wel keuzes.
Dat vergt wel dat het college het roer in handen wil nemen.
De nek uitsteken en met die keuzes de boer op gaan.
Want participatie is niet, we leggen onze problemen eerst eens aan allerlei groepen voor, zo van, zegt u maar wat we doen moeten en dan maken wij er vervolgens wel chocola van.
Keuzes maken betekent bestuurlijk verantwoordelijkheid nemen. Zo is het ook in het coalitieakkoord verwoord: dit college ging robuuste keuzes maken.

Onze uitnodiging is, doe dat dan nu ook.

We hebben nog wel vragen over de uitvoering van het collegeprogramma, zoals dat eerder door de coalitie is opgesteld:

a. Klopt het, dat dit uitvoeringsprogramma nog niet is verwerkt in de begroting 2027?
b. En dat het wordt meegenomen in de aanpak voor 2028 en volgende?
c. Betekent dit dan, dat het nieuwe collegeprogramma pas in 2028, bijna twee jaar na de verkiezingen, in uitvoering gaat?
d. En als er delen van het uitvoeringsprogramma betaald zouden worden uit het nog bestaande overschot van een half miljoen uit de reserve van het vorige collegeprogramma, wordt dat dan eerst aan de Raad voorgelegd, die immers het budgetrecht heeft?

in dat kader willen we nog een ander idee hier in het midden leggen. Bij onze werkbezoek aan Lucrato vertelde de bestuurder ons, dat daar nu wordt nagedacht over Lucrato in 2050? Waar willen we dan staan als organisatie?

En wij zeiden tegen elkaar, eigenlijk zouden we dat als gemeente ook moeten doen. Los van de discussie in de komende maanden over wat de prioriteiten zijn voor de komende jaren en waar je dan wel en niet kunt bezuinigen, dat is toch vooral de visie voor slechts een paar jaar vooruit.

Maar die stip aan de horizon, hoe ziet Heerde er in 2050 uit? Over 25 jaar?
Waar staan we dan?
Zijn we dan nog zelfstandig?
Wat voor gemeente willen we dan zijn?
Hoe zal het dan zijn met onze boeren?
Hoe staat onze kostbare natuurgebieden in Heerde er dan bij?

Dat soort vragen, daar zouden we samen in Heerde nog eens een conferentie aan kunnen wagen, met een paar goede externe visionaire sprekers.
En dan niet alleen de gemeenteraad en een aantal ambtenaren uitnodigen, maar ook het maatschappelijk middenveld en dan een dag lang plenair en in werkgroepen nadenken over hoe ziet ‘ons’ Heerde er in 2050 uit?

Graag horen we van de andere fracties en het College hoe zij daarover denken. Met externen en internen een dag brainstormen over Heerde 2050?

Voorzitter, dan als tweede de voorgestelde begrotingsaanpak voor 2028 en volgende jaren

In de notitie zijn een beperkt aantal beleidsterreinen genoemd, waarop bezuinigd zou kunnen worden: cultuur en recreatie, sociaal domein (alleen bovenwettelijke taken), openbare ruimten, verkeer en groenbeheer, evenementen en toerisme en

vrijwilligersbeleid.

Deze worden genoemd, maar daardoor lijken grote kostenposten als personeel (22 miljoen euro) en uitbesteed werk (vele miljoenen) buiten schot te blijven
Terwijl de kostenstijgingen de afgelopen jaren vooral op deze terreinen hebben plaatsgevonden door een sterke groei van het ambtelijk apparaat en de kostengroei uitbesteed werk;

Onze fractie is van mening dat álle onderdelen van de begroting bij de bezuinigingsoperatie in ogenschouw moeten worden genomen.
Daarbij zijn keuzes nodig, geen kaasschaafmethode dus.

Er is ook ruimte voor meer efficiency.
We geven een paar voorbeelden:

- we geven zo'n 5000 euro per maand uit aan externe schoonmaakkosten voor de Faberhal en de Noord, zouden de gebruikers dat ook zelf kunnen doen tegen een faire vergoeding?
- Waarom staat de school de Zaaier in Veessen nog steeds leeg en is dit gebouw niet in de verhuur?
- Idem voor het voormalige MFA in de Puttersweg, we komen als gemeente kantoorruimtes tekort, waarom worden deze ruimtes niet gebruikt en huren we elders dure ruimtes?
- we zien bij alle gemeentelijke accommodaties wekelijks busjes met onderaannemers af en aan rijden voor onderhoudsklussen. Kan dat niet voordeliger door een eigen 'handyman' bijvoorbeeld via Lucrato te laten rondrijden voor de alledaagse werkzaamheden.

Op elke voorbeeld valt vast wel weer wat af te dingen, maar het gaat ons om: wees kostenbewust. Het gaat wel om gemeenschapsgeld!

Want het kan niet zo zijn, dat straks de uitkomst van de bezuinigingsoperatie is:
dat we de subsidies aan verenigingen moeten halveren, iets waarmee in 2018 de raad nog dacht de bezuinigingen te kunnen regelen
en dat er geen goede oplossing voor het zwembad kan komen,
dat de OZB omhoog zou moeten,
maar dat de begrotingsonderdelen waar de grootste kosten mee gemoeid zijn, het ambtelijk apparaat en alle uitvoeringscontracten, ongemoeid blijven.

Zo'n uitkomst zou voor onze fractie onverteerbaar zijn.

Wij nodigen het college uit hierin het voortouw te nemen en hebben dat verwoord in een motie (bijgaand), die we samen met de fractie van D'66 voor Heerde indienen. Dictum

Voorzitter, ons derde punt gaat over hoe mooi ons Heerde is

Dit gaat over het openbaar groen en onderhoud openbare ruimte.

Al twee jaar achter elkaar hebben we in 2024 en in 2025 in deze raad een amendement aangenomen, om die centra op B-niveau te onderhouden. En moet je nou toch eens kijken hoe mooi het geworden is met al die bloeiende inheemse planten.

Vorig jaar hebben we -evenals het jaar daarvoor- er samen met de fracties van GBP en CU/SGP voor gepleit om een bedrag van €100.000,- beschikbaar te stellen voor onderhoud van de openbare ruimte/het openbaar groen in de dorpscentra (op B-niveau). Dat amendement is raads-breed aangenomen.
Want een goed verzorgde openbare ruimte is een van de belangrijkste voorwaarden voor een leefbaar en gezond woon- en werkklimaat.

Het aangenomen amendement van vorig jaar ging niet alleen over 2026, maar uitdrukkelijk ook over 2027.

Pas op de valreep is ons dit weekend gebleken, dat dit amendement niet is verwerkt in de begroting van 2027 en dat de auditcommissie of de raad daarover ook niet expliciet zijn geïnformeerd.
Dat kan niet, we willen toch een betrouwbare overheid zijn.
We hebben het hier over een al aangenomen amendement, dit is gewoon een al door de raad vastgesteld wijzigingsvoorstel, dat hoort te worden uitgevoerd.
Graag een reflectie van het college op dit punt.

Voorzitter, daar komt nog bij
Er is inmiddels een nota in voorbereiding over het meerjarenbeleid rond het integrale onderhoud van het groen in de openbare ruimte.
Deze nota wordt -zo begrepen we- over enkele maanden geagendeerd voor deze raad.

Het zou nu pure kapitaalsvernietiging zijn nu, terwijl we binnenkort die beleidsnota over open groen gaan bespreken voortijdig met het B onderhoud in de dorpscentra te stoppen, dan verloedert de boel weer.

Bovendien blijkt het ook nog zo te zijn, dat onderhoud op C niveau een grotere personeelsinzet vraagt (meer onkruid, zwaarder werk, meer uitval van personeel) dan onderhoud op B niveau, maar dat lezen we straks allemaal in die nota wel.
Daarom dienen we voor nu het volgende amendement, alhoewel dit amendement dus eigenlijk overbodig is, opnieuw in. Dictum.

Voorzitter, deze drie punten dus dit jaar, wij verheugen ons op de discussie!

Afsluitend:
We voelen ons gezegende mensen, voor de een komt die zegen van beneden, voor onze fractie komt die zeker ook van Boven en weten we ons afhankelijk van die Zegen, met een hoofdletter, om ons dankbare werk hier te kunnen blijven doen.